

EmpowerMed

Osnaživanje žena u aktivnostima
protiv energetskog siromaštva na
Mediteranu
Modul - rod

Dnevni red

- Što je rod i zašto o tome moramo razgovarati?
- Grupni rad na rodnim ulogama, potrošnji energije i potrebama
- Energetsko siromaštvo i rod
- Interseksionalnost
- Dobre prakse

Znate li koliku je udio žena u parlamentu u Hrvatskoj?

- ca. 20%
- ca. 40%
- ca. 60%

Poznajte li žene koje su aktivne u energetskom sektoru?

Kako biste definirali rod?

Što vam se sviđa kod vašeg roda?

Rod

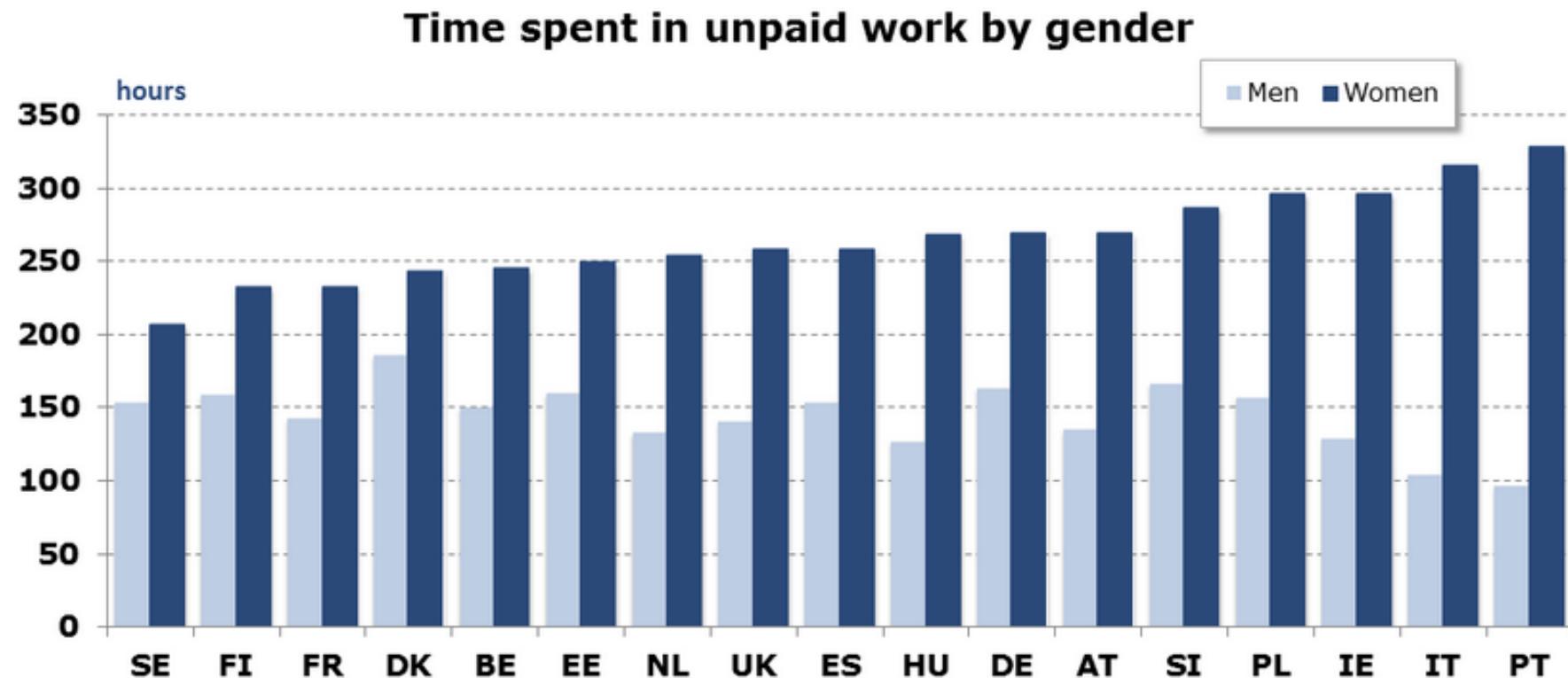
... se odnosi na društvene razlike i odnose između muškaraca i žena koji se uče, uvelike variraju unutar i između kultura i mijenjaju se tijekom vremena.

"Spol" ... odnosi se na biološke razlike

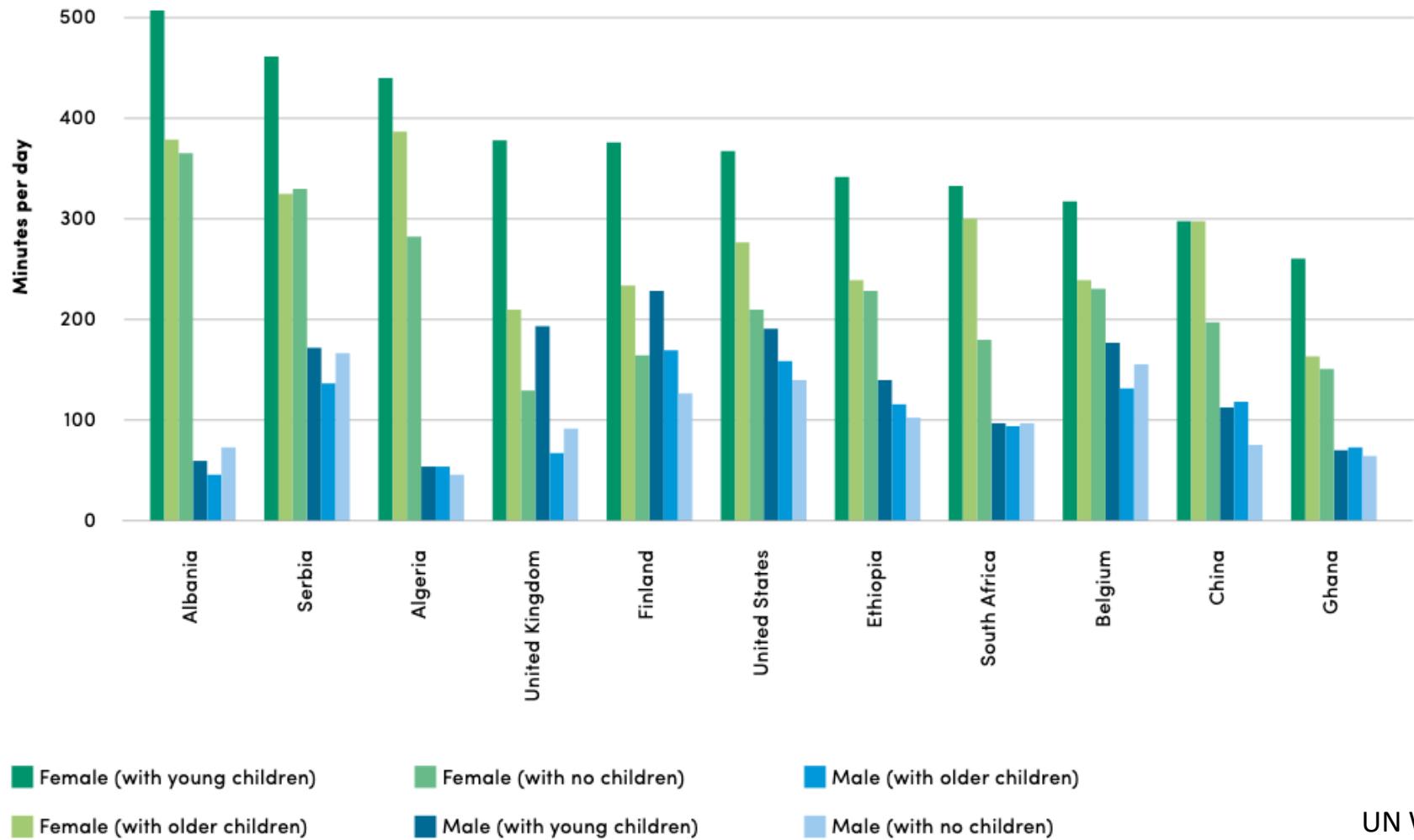
Zašto govorimo o rodu?

- Siromaštvo još uvijek ima žensko lice zbog strukturne diskriminacije,
- Europska razlika u plaći među između muškaraca i žena je 16%
- Politika je i dalje muška domena, a $\frac{3}{4}$ parlamentarnih mesta zauzimaju muškarci → politike, okvire i programe uglavnom oblikuju muškarci
- Ipak, žene nisu (samo) žrtve, one su imaju snagu i za promjene!
 - Nove tehnologije imaju ogroman potencijal za osnaživanje žena i djevojaka, stvaranjem radnih mesta i prilika za žene, ali i poticanjem tranzicije obnovljive energije, omogućavanjem inovativnog pružanja javnih usluga i pronalaženjem načina za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama

Feminizam siromaštva

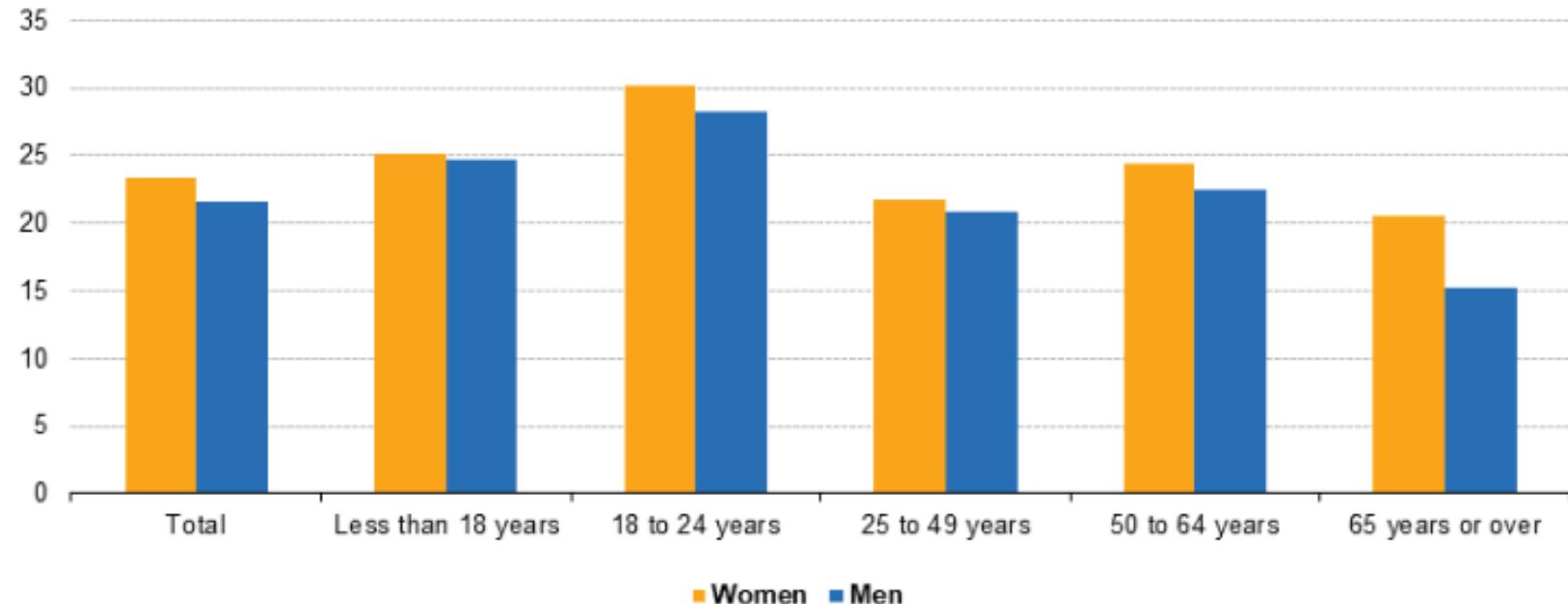

Feminizam siromaštva

Rodna neravnopravnost feminizam siromaštva

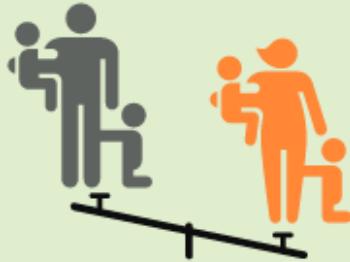
People at risk of poverty or social exclusion, by sex and age group, EU-28, 2017
(% of population)

Eurostat 2019

Rodna neravnopravnost feminizam siromaštva

Lone mothers with children are more likely to be poor than lone fathers with children

The World's Women 2015 (UN Stats)

Vježba I

Podjela rada i potrošnje energije kod kuće - Dnevni raspored u kućanstvu i potrošnja energije

Opis	Dnevni raspored prikazuje sve vrste aktivnosti provedenih u jednom danu. Za ovu vježbu zanimljivo je vrijeme provedeno kod kuće, posebno odrađene aktivnosti i energija potrebna za to vrijeme. Posebno je korisno za promatranje relativnog opterećenja različitih skupina, posebno muškaraca i žena. Usporedbe utrošenih sati pokazuju tko se usredotočuje na nekoliko aktivnosti i tko radi veći broj zadataka tijekom dana, kao i tko troši najviše energije u odnosu na to tko odlučuje o opskrbi energijom, poput izvora energije ili ugovora
Vrijeme	45 Minuta
Otvorena pitanja za raspravu nakon grupnog rada:	<ul style="list-style-type: none">• za svaku osobu, kako je njezino svakodnevno vrijeme raspoređeno kod kuće?• Koja je razlika između ženskog i muškog rasporeda?• Koliko sati žene / muškarci provode kod kuće?• Kada je potrebna energija?• Za koje uređaje muškarci / žene trebaju energiju?• Tko donosi odluke o opskrbi energijom? (npr. izvor energije / dobavljač energije) i odabir uređaja?• Tko provjerava i plaća račun (zadužen za upravljanje proračunom)?

Gender Dimensions of Energy

Gender Dimension	Description
Care economy (labour)	Household chores, childcare
Paid work (labour)	Education (STEM), working conditions, equal pay, pension
Public services and infrastructures (access and distribution)	Access to energy, water/sanitation, health care
Body, Health (sex)	Comfort temperature and sensitivity, vulnerability based on sex (pregnancy, breast feeding, gender based violence)
Information and decision-making	Research, politics, utilities, private sector
Benefit sharing	According to role and action

Exercise II - “House of my dreams”

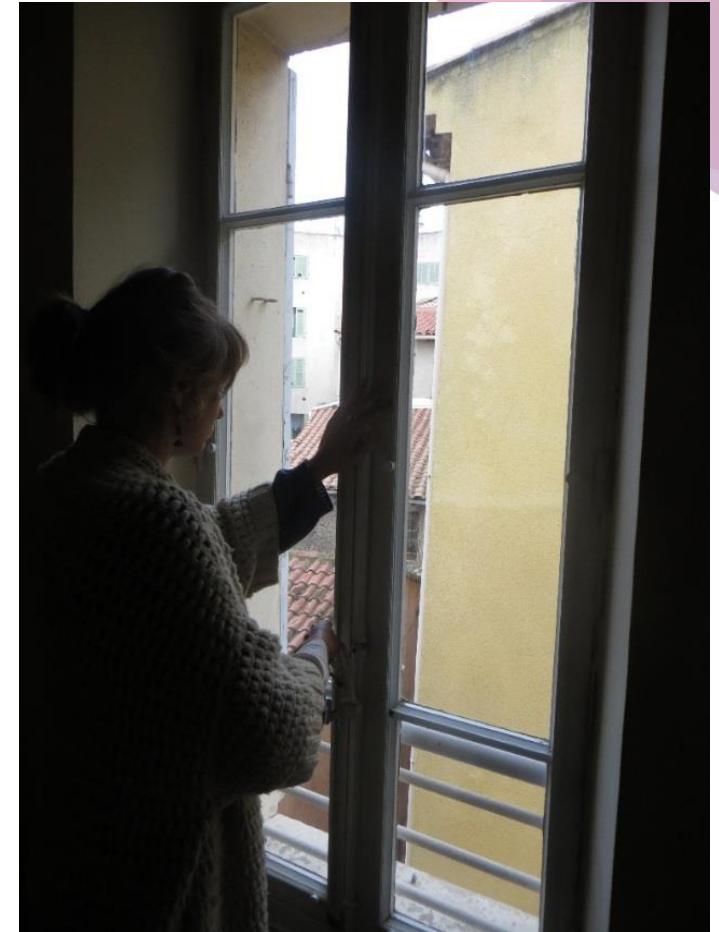
Identifying gender preferences & needs

Description	During this exercise the participants will get a deeper and clearer understanding of gender needs at a simple, practical level. This exercise also helps to identify different views of men and women on home comfort and a healthy environment.
Time	40 Minutes

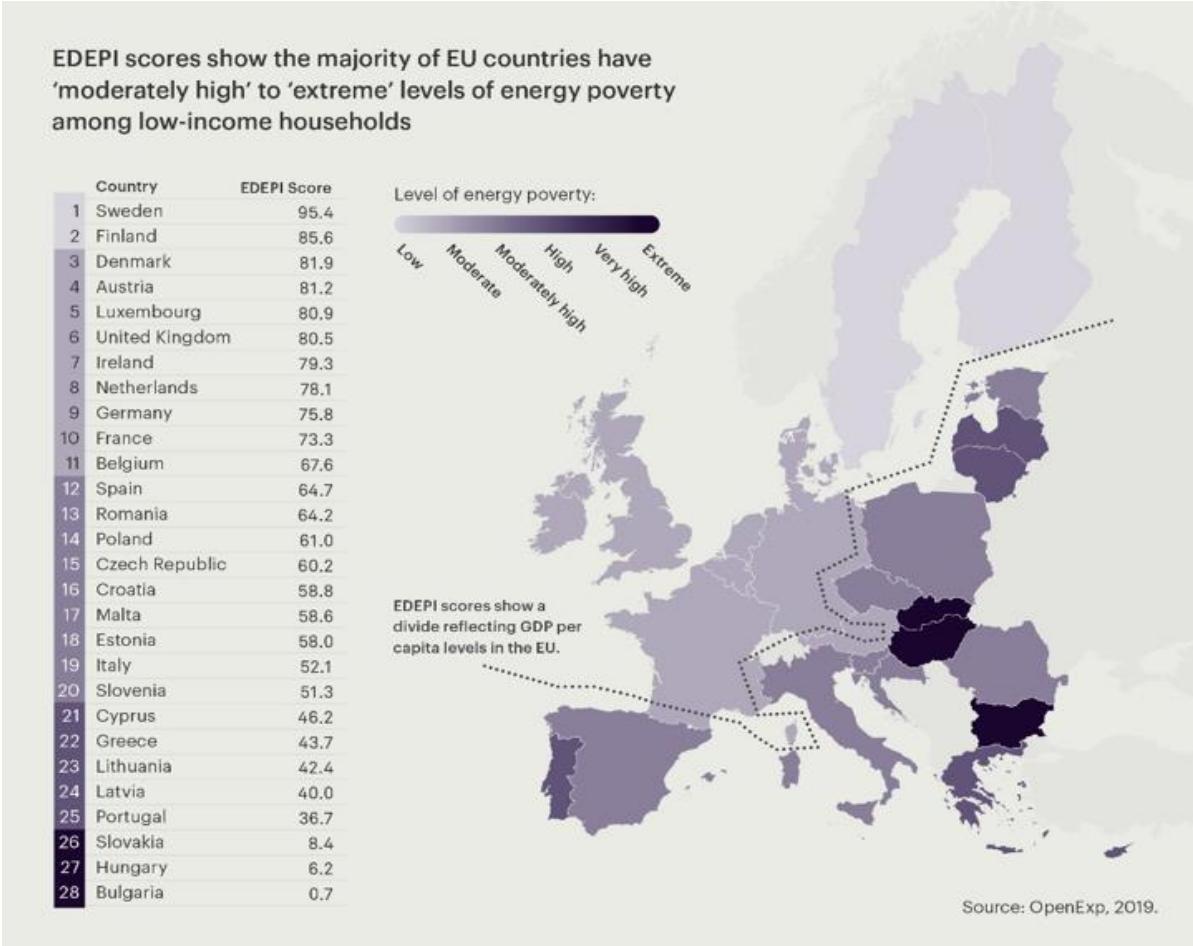

Što je energetsko siromaštvo?

- Energetsko siromaštvo se može promatrati kao stanje u kojem kućanstvu, društveno i materijalno, nedostaje dostatna razina energetske usluge.
- Energetsko siromaštvo se javlja u onim slučajevima u kojima kućanstvo ne može postići minimalnu razinu potrošnje energije koja je potrebna za zadovoljenje osnovnih potreba i za aktivno sudjelovanje u društvu.
- Energetski siromašna kućanstva mogu imati neadekvatnu razinu energetskih usluga, koja je uzrokovana kombinacijom visokih troškova energije, niskim prihodima kućanstva, neadekvatnom gradnjom i neadekvatnim kućanskim aparatima te specifičnim potrebama kućanstva.

Energetsko siromaštvo

Glavni čimbenici energetskog siromaštva

Cijena
energije

Dohodak
kućanstva

Uvjeti u
kojima je
kućanstvo

Enerets
ko
siromaš
tvo

Rod

Klasni status

Etnička
pripadnost

Migrantski
status

Drugi
društveni
čimbenici?

Društveni čimbenici energetskog siromaštva

- Uloge i odgovornosti u kućanstvu
 - Donošenja odluka
 - Jaz u dohodcima (muškarci - žene)
 - Djeca koja ovise o stareteljima
- ali: žene u energetskom siromaštvu nisu samo ranjive, bespomoćne ili potlačene - žene su autonomni agenti svog života i promjena!

Energetsko siromaštvo (iako formalno nije definirano) nesrazmjerno pogoda žene!

Energija i rod

- **Klimatski prihvatljivo ponašanje !?**
- Utjecaji na klimu !? ranjivost žena je veća - dobro dokumentirana za zemlje u razvoju, a malo za industrijske zemlje (osim katastrofa, učinaka vrućina)

Energija i rod

- Pristup resursima i uslugama povezanim s klimom i energijom !?
Pristup i mogućnosti djelovanja razlikuju se zbog interesa, preferencija, potreba, ali i zbog troškova, staromodnih zakona i obrazovanja
- Moć odlučivanja u energetskom sektoru !? Žene su nedovoljno zastupljene u privatnom sektoru, primarno na višim položajima
- Moć odlučivanja nad energetskom i klimatskom politikom !? Žene * (za žene) nedovoljno zastupljene na konferencijama i pregovorima, dominiraju muške strukture, interesi i potrebe

Što je interekcionalnost?

Interseksionalnost se može promatrati kao alat koji pomaže analizirati i razumjeti različite čimbenike prema kojima je svaka osoba oblikovana (npr. Rasa, spol, dob, etnička pripadnost, tjelesna sposobnost, klasa) i stoga se može suočiti s više vrsta preklapajućih diskriminacija ovisno o njihovoj rasi, spolu itd. (Collins i Bildge, 2016)

- Socio-ekonomski čimbenici (nisko obrazovanje / dohodak)
- Dob, npr. umirovljenici, studenti, djeca
- Posebni zdravstveni uvjeti, npr. osobe s invaliditetom
- Podrijetlo migracije, etnička pripadnost
- → mogu pogoršati postojeću nejednakost, npr. energetsko siromaštvo

Zašto govorimo o intereskionalnosti?

Kada ljudi koji se uklapaju u više manjinskih kategorija (npr. mlada samohrana majka s invaliditetom) dožive diskriminaciju, neki od zaštitnih mehanizama koje uspostavlja naše društvo često ne uspijevaju zadovoljiti potrebe povezane s višeznačnom prirodom njihovih identiteta

- potencijalno preispitati programe koji su namijenjeni ljudima koji su pogodjeni energetskim siromaštvom
- potencijalno preispitati načine pristupa ljudima koji su pogodjeni energetskim siromaštvom (npr. komunikacija)

Primjer 1 interseksionalnost

Kati Unger, žena,
74 godine, umirovljenica,
Radila je supermarketu,
Živi sama u Njemačkoj

Gdje je intereskcionlanost u
ovom slučaju?

Koji su izazovi s kojima se suočava i
koje mogućnosti može imati?

Photo: Benjamin Balazs, Pixabay

Primjer 1 - Objašnjenje

Kati živi u Njemačkoj i zbog svoje male mirovine ima problema s plaćanjem računa za energiju i pravilnim grijanjem kuće tijekom hladnih zimskih mjeseci. Na nju utječe energetsko siromaštvo.

Budući da je žena i ima 74 godine, vjerojatno će biti izloženija utjecajima energetskog siromaštva, jer žene i starije osobe osjećaju hladnoću više od muškaraca i mlađih ljudi, a starije osobe sklonije su bolestima nego mlađe osobe.

Kati je u nepovoljnem položaju u borbi protiv energetskog siromaštva zbog svoje niske mirovine u usporedbi s muškarcima (razlika u mirovinama među spolovima u Njemačkoj bila je oko 53% u 2015. godini). U energetskom smislu također bi mogla biti u nepovoljnijem položaju od umirovljenice iste dobi i prihoda u Francuskoj, jer u Francuskoj svako kućanstvo pod određenim financijskim pragom dobiva energetske bonove, dok u Njemačkoj ne postoji takav sustav financijske potpore.

Stoga je važno nekoliko čimbenika, poput roda, dobi, dohotka i zemljopisnog područja!

Primjer 2 interseksionalnost

Liliya, žena, 80 godina, romkinja,
Brine o Atanasiyi i Dimani (obje 14);
sve tri žive u Albaniji u jednoj sobi

Gdje je intereskcionlanost u
ovom slučaju?

Koji su izazovi s kojima se suočava i
koje mogućnosti može imati?

Photo: Emil Danailov

Primjer 2 - Objašnjenje

Liliya je također pogodjena energetskim siromaštvom, jer nije u stanju adekvatno zagrijati sobu u kojoj živi.

Lilijina kći radi u Grčkoj i kući se vraća jednom godišnje. Samohrana je majka i s majkom je ostavila blizance. Liliya ne prima nikakvu mirovinu. Nastavlja sakupljati plastiku i prodavati je kako bi ostvarila prihod za sebe i svoje unuke.

U ovom slučaju Liliya se suočava sa starosnim siromaštvom i mora čuvati svoje unuke. Njezina se situacija pogoršava zbog toga što je Romkinja....

Nekoliko čimbenika pogoršava situaciju njezine obitelji: spol, dob, dohodak, etnička pripadnost, migracija, obrazovanje i siromaštvo.

Bijeg od rodnog stereotipa

2 filma - loš primjer i dobar primjer:

<https://www.stromspar-check.de/stromspar-check/im-ueberblick.html>

Primjeri mjera protiv energetskog siromaštva iz drugih zemalja

- Energetski bonovi' u Francuskoj kao izravne mjere finansijske potpore
- 'Energetska obnova' obiteljskih kućanstava i stambenih zgrada u Hrvatskoj kao mjera energetske učinkovitosti
- 'Stromsparcheck' kao smjernica u Njemačkoj

Konkretni koraci

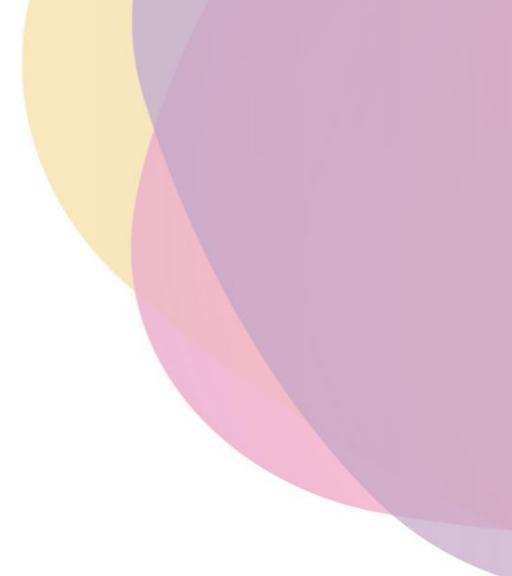
- Komunikacijski trening
- Ovisno o ciljnoj skupini,
- Pogledajte prezentaciju o komunikaciji i pristupu ženama te savjete o tome kako pristupiti iz rodne perspektive

Zaključci

- Budite svjesni rodnih i intersekcionalnih razlika kada je riječ o pristupu energiji, potrošnji i preferencijama kako biste dosegli više ljudi i postigli održivije i učinkovitije rezultate projekata

EmpowerMed

Pitanja?

Contact:

Hvala!

EmpowerMed

www.empowermed.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement N° 847052.
The sole responsibility for the content of this document lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Union.
Neither the EASME nor the European Commission are responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Partners :

